

Handläggare:
Peter Kvarnhem, 08-508 29 390

Till
Miljöroteln

Remissen om Fritt fram i Tyresån - Utredning om regleringspåverkan och fria vandringsvägar i Tyresåns nedre lopp

Svar på remiss från Miljöroteln (dnr 111-427/2017).

Sammanfattning

Norconsult har fått i uppdrag av Tyresåns vattenvårdsförbund att utreda möjligheterna att skapa en naturligare vattenregim och för att återställa de ursprungliga förutsättningarna för fiskvandring i nedre Tyresån. Målsättningen är att utreda vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska nå miljö kvalitetsnormen God ekologisk status till 2021.

I rapporten redovisas alternativa åtgärdsförslag. Dessa utgörs bl. a. av naturliknande fiskväg vid Fatbursdammen, anpassad reglering, fingaller samt avledare vid intagsdammen, uppsamling av ålyngel och avslutad drift. Vidare föreslås också att vattenverksamheten avslutas genom att dämmande sektioner avlägsnas och ett naturligt sjöutlopp återställs.

Stockholm Vatten och Avfall bedömer åtgärderna väl avvägda utifrån ekonomisk rimlighet och naturvårdshänseende.

Ärendet

Norconsult har fått i uppdrag av Tyresåns vattenvårdsförbund att utreda förutsättningarna för en naturligare vattenregim och för att återställa de ursprungliga förutsättningarna för fiskvandring i nedre Tyresån med målsättningen att utreda vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska nå miljö kvalitetsnormen God ekologisk status till 2021.

Tyresåns vattensystem är det största sammanhängande systemet av sjöar och vattendrag i Stockholmsområdet. Avrinningsområdet omfattar cirka 30 sjöar inom ett tätbefolkat område. Tyresåns avrinningsområde omfattar delar av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Stockholm och Tyresö.

Sjöar och vattendrag i Tyresåns avrinningsområde används flitigt för friluftaktiviteter och klassas därför som riksintresse för friluftsliv. Samtidigt är stora områden av riksintresse för naturvård och ungefär en tredjedel av avrinningsområdet skyddat som

naturreservat och nationalpark. De nedre delarna av Tyresån präglas av koncentrerad fallhöjd och kulturmiljölämningar. Vid Uddby kraftverk leds under normala förhållanden hela vattenflödet i Tyresån från Albysjön till Uddbyviken i Östersjön. Det betyder att den nedersta strömsträckan av Tyresån, Follbrinkströmmen, är beroende av en minimitappning för att inte torrläggas.

I rapporten redovisas flera alternativa åtgärdsförslag. Vid Uddby kraftverk utgörs dessa av naturliknande fiskväg vid Fatbursdammen, anpassad reglering, fingaller samt avledare vid intagsdammen, uppsamling av ålyngel och avslutad drift. Vid Nyfors föreslås att vattenverksamheten avslutas genom att dämmande sektioner avlägsnas och ett naturligt sjöutlopp återställs. Vid Follbrinkströmmen föreslås att åfåran återställs genom biotopvård.

Miljöroteln har remitterat "Fritt fram i Tyresån - Utredning om regleringspåverkan och fria vandringsvägar i Tyresåns nedre lopp" till bl.a. Stockholms Stadshus AB, som i sin tur remitterat vidare till dotterbolaget Stockholm Vatten och Avfall. Nedan följer en redovisning av bolagets remissvar i huvudsak. Remissvaret i sin helhet återfinns i bilagan.

Underremiss

Stockholm Vatten och Avfall AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse:

Stockholm Vatten och Avfall kommenterar inte de föreslagna åtgärdsstrategierna i detalj, men de bedöms vara väl avvägda utifrån naturvårdshänseende och ekonomisk rimlighet. Tyresån är ett stort vattensystem, och åtgärder i dess nedre del kan få stora positiva ekologiska följdverkningar även långt uppströms. Det anses därför att naturvårdshänseende bör prioriteras framför ekonomisk vinning. Oavsett om man väljer att fortsätta eller avsluta kraftproduktionen vid Uddby kraftverk är det viktigt att en naturlig vattenregim eftersträvas, så att Östersjöns strömlekande fiskarter inte hindras från att nå sina ursprungliga lekområden (bilaga 1).

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen noterar att den del av Tyresån som rapporten utreder inte primärt ingår i Stockholm Vatten och Avfalls ansvarsområde. Som bolaget påpekar i sin underremiss påverkar dock åtgärder i Tyresåns nedre del även förutsättningarna för uppströms belägna områden i Tyresåns avrinningsområde, i vilka bolaget har verksamhet och intressen.

Stockholm Vatten och Avfall bedömer åtgärderna som väl avvägda utifrån ekonomisk rimlighet och naturvårdshänseende.

Koncernledningen delar Stockholm Vatten och Avfalls synpunkter och har inget ytterligare att anföra. För mer utförliga synpunkter hänvisar koncernledningen till Stockholm Vatten och Avfalls remissvar.



Jonas Schneider
Vice VD

Sid. 3 (5)

Bilaga

1. Remissvar Stockholm Vatten och Avfall AB



JOAKIM LÜCKE
LIMNOLOG
LEDNINGSNÄT UTREDNING OCH UTVECKLING
08-522 124 60
JOAKIM.LUCKE@SVOA.SE

REMISSVAR

Till: Stockholms Stadshus AB
Att: Sara Wallin
105 35 Stockholm
sara.wallin@stadshusab.se
remiss@stadshusab.se

Remissvar beträffande "Fritt fram i Tyresån"

– en utredning om regleringspåverkan och fria vandringsvägar i Tyresåns nedre lopp

Stockholm Vatten och Avfall har fått möjlighet att yttra sig över rapporten "Fritt fram i Tyresån" – en utredning om regleringspåverkan och fria vandringsvägar i Tyresåns nedre lopp.

Den del av Tyresån som denna rapport utreder ingår inte primärt i Stockholm Vatten och Avfalls ansvarsområde. Dock påverkar åtgärder i Tyresåns nedre del även förutsättningarna för uppströms belägna områden i Tyresåns avrinningsområde, i vilka Stockholm Vatten och Avfall har verksamhet och intressen.

Det framgår av rapporten att det är uppenbart att miljöförbättrande åtgärder måste genomföras vid Fatbursdammen och Nyfors för att miljökvalitetsnormen ska kunna uppnås. Miljökvalitetsnormen för vattenförekomsten Tyresån SE 656944-164051 (Tyresåns nedre del) är fastställd till "God ekologisk status" med tidsfrist till 2021 beträffande konnektivitet, men den sammanvägda klassningen idag är "Dålig ekologisk status", enligt VISS (Vatteninformationssystem Sverige).

För att nå de uppställda målen för Tyresån, en god ekologisk status, och förbättrade förutsättningar för vattenlevande djur att leva och vandra i vattendraget måste följande ske:

- Nuvarande fysiska vandringshinder i nedre Tyresån måste åtgärdas.
- Minimitappningen i Follbrinksströmmen måste ökas.
- Påverkan av snabba hydrologiska förändringar måste minskas.

Stockholm Vatten och Avfall kommenterar inte de föreslagna åtgärdsstrategierna i detalj, men de bedöms vara väl avvägda utifrån naturvårdshänseende och ekonomisk rimlighet. Tyresån är ett stort vattensystem, och åtgärder i dess nedre del kan få stora positiva ekologiska följdverkningar även långt uppströms. Det anses därför att naturvårdshänseende bör prioriteras framför ekonomisk vinning. Oavsett om man väljer att fortsätta eller avsluta kraftproduktionen vid Uddby kraftverk är det viktigt att en naturlig vattenregim eftersträvas, så att Östersjöns strömlökande fiskarter inte hindras från att nå sina ursprungliga lekområden.

Stockholm Vatten och Avfall

Krister Schultz, VD